

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Prenovljeno partnerstvo z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami*(JOIN(2016) 52 final)*

(2018/C 129/13)

Poročevalka: **Brenda KING**

Zaprosilo	Evropska komisija, 27. 1. 2017
Pravna podlaga	člen 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za zunanje odnose (REX)
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	7. 11. 2017
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	7. 12. 2017
Plenarno zasedanje št.	530
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	165/1/2

1. Sklepi in priporočila

1.1 Leta 2020 bo prenehal veljati Sporazum o partnerstvu iz Cotonouja med Evropsko unijo in afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami (AKP). Ta sporazum ureja sodelovanje in dialog na področju politike, gospodarstva, trgovine in razvojne pomoči.

1.2 EU in države AKP so začele ločeno razpravljati o opredelitvi možnega okvira in podlage za prihodnje odnose. Med najverjetnejšimi prednostnimi nalogami bodo zmanjšanje revščine, trgovinski odnosi, upravljanje migracijskih tokov in boj proti globalnemu segrevanju. Uradni pogovori med EU in državami AKP naj bi se začeli najpozneje avgusta 2018.

1.3 Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) in Evropska komisija sta leta 2015 začeli javno posvetovanje o pripravi okvira za obdobje po sporazumu iz Cotonouja in novembra 2016 objavili skupno sporočilo, v katerem sta podprli krovni sporazum, ki opredeljuje skupne vrednote in interese, s tremi različnimi partnerstvi z vsako od treh regij.

1.4 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) pozdravlja skupno sporočilo in prednostno izbiro Komisije, in sicer krovni sporazum s posebnimi regionalnimi prednostnimi nalogami, ki bi morale biti pravno zavezujoče. Po mnenju EESO je potreben nov posodobljen sporazum, ki bo upošteval nove okoliščine, kot so zaskrbljenost evropske javnosti zaradi povečane nevarnosti terorističnih napadov, občutek, da migracijskih tokov ni mogoče nadzorovati, vprašanje podnebnih beguncev zaradi dramatičnega povečanja afriškega prebivalstva, vse večji vpliv drugih regionalnih sil in nepredvidljivi ukrepi sedanjega ameriškega predsednika.

1.5 EESO prav tako poziva, naj bo civilna družba bolje vključena v prihodnji okvir in naj ima večjo vlogo, ki ne bo le posvetovalna. To je pomembno za spoštovanje načela skladnosti politik za razvoj.

1.6 EESO pozdravlja namero, da se izhaja iz agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 (cilji trajnostnega razvoja), pri čemer se upoštevajo značilnosti evropskih razvojnih skladov. To dopolnjuje novo Evropsko soglasje o razvoju, katerega glavni cilj je izkoreninjenje revščine ob hkratnem upoštevanju gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja. Vendar pa Odbor obžaluje, da agenda 2030 ni bila postavljena v središče prihodnjega sporazuma, ki bi krepil ključna načela, kot so univerzalnost, upravljanje, medsebojna povezanost in nedeljivost ciljev trajnostnega razvoja.

1.7 EESO meni, da bi morala vsa prihodnja partnerstva temeljiti na političnem dialogu in ne na odnosu med donatorjem in prejemnikom. Odbor ugotavlja, da je sporočilo pravilno usklajeno z globalno strategijo EU, vendar priporoča, naj bo vsako prihodnje sodelovanje med AKP in EU usklajeno tudi z vsemi strategijami in cilji partnerskih držav AKP.

1.8 EESO poleg tega priporoča okrepitev politične razsežnosti in vzpostavitev trdnega nadzornega mehanizma, ki bo vključeval civilno družbo. V vseh fazah prihodnjega partnerstva bi bilo treba ohraniti in okrepiti pravni red EU o udeležbi civilne družbe, vključno z zasebnim sektorjem (organizacije civilne družbe), pri čemer bi morale biti organizacije vključene v institucionalni okvir znotraj političnega dialoga.

1.9 Študija EESO, ki je vključevala ekonomske in socialne akterje v državah AKP, je pokazala, da jih 82 % podpira sodelovanje nedržavnih akterjev pri parlamentarnih srečanjih, 78 % pa podpira sodelovanje na medvladnih sejah, na katerih bi morali imeti možnost, da predstavijo poročila in podajo priporočila.

1.10 EESO obžaluje, da skupno sporočilo ne odraža pomena organizacij civilne družbe na krovni ravni ali v treh regijah. Priporoča, naj vsebuje prihodnje partnerstvo formalni mehanizem za vključitev organizacij civilne družbe v oblikovanje, izvajanje, spremljanje in pregled ter tudi v prihodnjo fazo pogajanj. V tem procesu je EESO pripravljen prevzeti osrednjo vlogo.

1.11 EESO ugotavlja, da ni nikjer omenjen Evropski razvojni sklad (ERS), in predvideva, da se bo to spremenilo, ko bosta znana večletni finančni okvir in odločitev o vključitvi ERS v proračun. Opominja na priporočilo iz mnenja REX 455, naj se vse oblike razvojne podpore, ki jo EU namenja tretjim državam, umestijo v isti pravni okvir in naj so podvržene enakemu demokratičnemu nadzoru Evropskega parlamenta, hkrati pa naj se ohranijo isti pozitivni vidiki ERS. EESO nadalje meni, da se mirovne pomoči za Afriko in novih projektov v zvezi z migracijami ne bi smelo financirati iz ERS.

1.12 Odbor pozdravlja osredotočenost na človekov razvoj kot posebno prednostno nalogo prihodnjega partnerstva in meni, da bi morala veljati za vse tri regije ter biti povezana s cilji trajnostnega razvoja.

1.13 EESO pozdravlja izjavo Komisije o celovitem varovanju, spodbujanju in uveljavljanju enakosti spolov in opolnomočenja žensk in deklet ter o priznavanju bistvenega prispevka žensk in deklet pri vzpostavljanju miru in gradnji države ter na področjih gospodarske rasti, tehnološkega razvoja, zmanjšanja revščine, zdravja in dobrega počutja, kulture in človekovega razvoja. Vendar pa EESO obžaluje, da sporočilo ne navaja podrobnosti o tem, kako to doseči.

1.14 EESO pozdravlja dejstvo, da bodo trgovina in sporazumi o gospodarskem partnerstvu v celoti vključeni v novo partnerstvo. Meni, da morata biti okvir za trgovinske sporazume, tudi za sporazume o gospodarskem partnerstvu, agenda OZN 2030 in Pariški podnebni sporazum.

1.15 EESO priporoča, naj pogajanja o sporazumu o gospodarskem partnerstvu med AKP in EU potekajo na pregleden način in vključujejo civilno družbo. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali vsebovati izvršljivo poglavje o trajnostnem razvoju, civilna družba pa bi morala dejavno sodelovati pri njihovem izvajanju, spremljanju in pregledu.

1.16 EESO pozdravlja dejstvo, da je podnebje ena od glavnih prednostnih nalog, vendar je zaskrbljen, ker se prednostne naloge, povezane s podnebjem in okoljem, med tremi regijami razlikujejo. Dodatno zaskrbljenost povzroča dejstvo, da je poudarek na ukrepih, ki jih zahtevajo države AKP, ni pa omenjena odgovornost EU v zvezi z njenim „odtisom“ ali vplivom na naravne vire in ekosisteme v teh državah v razvoju.

2. Ozadje

2.1 Evropska unija in 79 afriških, karibskih in pacifiških držav imajo sklenjen vsestranski in pravno zavezujoč mednarodni sporazum o sodelovanju, ki združuje več kot polovico držav sveta. Sporazum o partnerstvu iz Cotonouja je bil podpisan v Beninu leta 2000 z namenom okrepiti dolgotrajno sodelovanje na političnem, trgovinskem in razvojnem področju med EU in državami AKP. Na podlagi sporazuma je bila ustanovljena vrsta institucij, ki spodbujajo sodelovanje med vlada, javnimi uslužbenci, poslanci, lokalnimi oblastmi in civilno družbo ter zasebnim sektorjem v državah AKP in EU. Sporazum izhaja iz zgodovinskega odnosa med EU in njenimi nekdanjimi kolonijami, ki se je nadalje razvijal prek vrste

sporazumov: od pridružitvenih sporazumov Konvencije Yaoundé I in II med Evropsko gospodarsko skupnostjo in nekdanjimi francoskimi kolonijami v Afriki (1963–1975) do zaporednih konvencij iz Loméja med AKP in EU (1975–2000) ter zadnjega sporazuma o partnerstvu, podpisanega v Cotonouju (2000).

2.2 S konvencijami iz Loméja je bil državam AKP dodeljen pravni status, ki jim omogoča oblikovanje razvojnega modela in privilegiran dostop do skupnega trga. Takšen okvir je dal večjo težo karibskim in pacifiškim državam, ki verjetno ne bi imele koristi od razvojnega modela te vrste v dvostranskih sporazumih. Čeprav se je revščina zmanjšala, se je delež držav AKP na notranjem trgu znižal s 6,7 % v letu 1976 na 3 % v letu 1998.

2.3 Sporazum iz Cotonouja je bil namenjen krepitvi partnerstva in je sestavljen iz treh stebrov: političnega in gospodarskega ter stebra trajnostnega razvoja. Prvotni cilj tega vsestranskega sporazuma je bil prispevati k razvoju v državah AKP, hkrati pa spodbujati diverzifikacijo njihovih gospodarstev z ustvarjanjem okolja za podjetništvo in naložbe.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Sporazum o partnerstvu iz Cotonouja bo leta 2020 prenehal veljati, zato sta Evropska komisija in visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko 22. novembra 2016 objavili skupno sporočilo. V njem so na podlagi rezultatov javnega posvetovanja, ki se je začelo 6. oktobra 2015, predlagane tri možnosti. Prva možnost je obnovev Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja z državami AKP. Prednost tega je, da bi obdržali format AKP, vendar pa ne bi dosegli sporazuma, ki bi upošteval posebne prednostne naloge, kot so jih določile sodelujoče strani. Poleg tega ne bi upoštevali pomembnih sprememb po letu 2000, kot so širitev EU, različne prednostne naloge v državah AKP in čedalje večji pomen regionalnih organizacij, kot je Afriška unija.

3.2 Druga možnost je popolna regionalizacija odnosov med EU in državami AKP. Ta pristop – kljub temu, da odraža razlike med tremi regijami – bi bil v nasprotju z izraženo željo držav AKP, da ostanejo povezane, ter s skupno željo po tem, da bi z uporabo formata EU-AKP vplivali na mednarodne institucije.

3.3 Najbolj priljubljena je tretja možnost, s katero se očitno soglašajo vse strani. Prenova bi v tem primeru pomenila sklenitev skupnega okvirnega sporazuma s tremi regionalnimi stebri: tretja možnost je sporazum s partnerskimi državami, ki bi vključeval tri ločena regionalna partnerstva z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami, z možnostjo tesnega sodelovanja z drugimi državami v skupnem okviru. Ta okvir bi določal skupne vrednote, načela, pomembne podrobnosti in interese, kar vključuje sodelovanje med zadevnimi stranmi ob uporabi dolgoletnega „pravnega reda“ AKP. Zagotavljal bi tudi posebne mehanizme sodelovanja na svetovni ravni. Trije regionalni partnerji bi uporabili in vključili tiste mehanizme, ki že obstajajo (na primer skupna strategija med EU in državami AKP), in bi določili prednostne naloge in ukrepe, osredotočene na posebne podrobnosti programa partnerstva v vsaki od treh regij. Ta institucionalna ureditev, ki jo je predlagala Komisija in zajema tri ločena regionalna partnerstva z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami v okviru krovne dogovora, ohranja pravni red in prednosti formata EU-AKP, hkrati pa omogoča raznovrstne razvojne pobude za posamezne regije. Poleg tega ta najbolj priljubljena možnost v prihodnosti omogoča sodelovanje drugih držav, ki niso del AKP, kot so druge najmanj razvite države ali države Severne Afrike.

3.4 EESO pozdravlja namero Evropske komisije, da postane partnerstvo pravno zavezujoče, hkrati pa ostane prožno in odzivno, da se lahko prilagaja nenehno spreminjajočemu se okolju. EESO priporoča, naj bo izraz „pravno zavezujoč“ jasno opredeljen v sporazumu, ki bo nasledil sporazum iz Cotonouja, ter naj ta sporazum vključuje postopke posvetovanja in sprejemanja sankcij v primeru kršitev človekovih pravic, demokratičnih načel in zlasti načela vladavine prava. EESO ugotavlja, da države AKP podpirajo zavezujoči značaj prihodnjega sporazuma⁽¹⁾, in meni, da bi s tem zagotovili predvidljivost, preglednost in vzajemno odgovornost.

3.5 Z nedavno sprejetimi mednarodnimi okviri – agenda za trajnostni razvoj do leta 2030, Pariški sporazum o podnebnih spremembah, akcijska agenda iz Adis Abebe, Sendajski okvir in agenda OZN za mesta – se ponuja priložnost,

⁽¹⁾ „Izjava iz Sipopa: prihodnost držav AKP v spreminjajočem se svetu“. 7. vrhunsko srečanje predsednikov držav in vlad AKP: Izzivi in priložnosti, 13. in 14. december 2012.

da se jih vključi v novi sporazum, s čimer bi njegove podpisnice usmerili na pot k trajnosti v korist ljudi, blaginje in planeta. Prihodnje partnerstvo mora temeljiti na teh mednarodnih okvirih in zavezah, ki jih je treba izvajati v celoti ter na vključujoč in trajnosten način.

3.6 Pri prihodnjem sporazumu bi bilo treba dati prednost človekovemu razvoju, pri čemer je treba upoštevati dvojni učinek eksponentne demografske rasti in podnebnih sprememb, s katerimi se soočajo države AKP. Ta učinek bo prinašal izzive na področju prehranjevanja in prehranske varnosti, varstva okolja in ustvarjanja blaginje za vse.

3.7 Skladnost politik za razvoj mora biti ključni element prihodnjega partnerstva in zagotoviti, da vse notranje in zunanje politike EU krepijo trajnostni razvoj v EU in po svetu.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Udeležba civilne družbe v prihodnjem partnerstvu AKP-EU

4.1.1 EESO pozdravlja dejstvo, da Sporazum o partnerstvu iz Cotonouja v členu 6 podpira vključitev nevladnih deležnikov, saj priznava, da so ključni akterji v partnerstvu. Vendar izraža obžalovanje, da je sodelovanje ostalo predvsem na vladni ravni, kljub priznavanju, da je politični dialog pomemben za spodbujanje udeležbe civilne družbe v razvojnem procesu. Obstajajo nekatere izjeme, in sicer skupna parlamentarna skupščina AKP-EU in parlamentarna skupščina Cariforum-EU, posvetovalni odbor Cariforum-EU in odbor Cariforum-EU za trgovino in razvoj. Te pa bi bilo mogoče v prihodnosti dodatno okrepiti.

4.1.2 EESO znova poudarja ključno vlogo nevladnih akterjev v odnosih AKP-EU v celotnem procesu trajnostnega razvoja in pri spremljanju sporazumov o gospodarskem partnerstvu. Agenda OZN 2030 priznava vlogo civilne družbe, saj navaja, da je glede na „obseg in ambicije nove agende potrebno prenovljeno svetovno partnerstvo, da se zagotovi njeno izvajanje. [...] To bo pospešilo intenzivne svetovne napore v podporo izvajanja vseh ciljev in bo povežalo vlade, zasebni sektor, civilno družbo, sistem OZN in druge akterje ter mobiliziralo vse razpoložljive vire.“

4.1.3 EESO z razočaranjem ugotavlja, da številne države AKP in nedavno tudi EU uvajajo restriktivno zakonodajo, ki omejuje delo nevladnih akterjev, kar je v nekaterih primerih imelo neugodne posledice za aktivno udeležbo organizacij civilne družbe. Kazalnik trajnosti za organizacije civilne družbe za leto 2016⁽²⁾ je pokazal, da se v mnogih državah podsaharske Afrike organizacije civilne družbe, zlasti tiste, ki se ukvarjajo z zagovorništvo in človekovimi pravicami, pri delu soočajo z vse večjimi omejitvami ali grožnjami.

4.1.4 EESO priporoča, naj novi dogovorjeni okvir okrepi legitimnost zlasti organizacij civilne družbe in nevladnih akterjev na splošno kot nujno potrebnih deležnikov v političnih procesih, in sicer z vključitvijo organizacij civilne družbe tako iz držav AKP kot iz EU v pravno zavezujoča načela sporazuma. To bi moralo vključevati strukturiran okvir med organizacijami civilne družbe in vsemi skupnimi institucijami AKP-EU. Zato poziva k močnejšim tehničnim in finančnim zavezam, da se spodbudi in okrepi aktivna udeležba organizacij civilne družbe.

4.2 Trgovina in trajnostni razvoj

4.2.1 V skladu s četrto konvencijo iz Loméja so države AKP uživale enostranske ugodnosti, ki jih je enostransko odobrila EU, tako da so lahko izvažale svoje proizvode na skupni trg, hkrati pa so imele tudi koristi od sistema za nadomestilo zaradi izgube prihodkov od izvoza v primeru nihanja menjalnih tečajev ali naravnih nesreč. Za to ureditev je bilo razsojeno, da je v nasprotju z načelom STO „država z največjimi ugodnostmi“. Da bi bil novi sporazum iz Cotonouja skladen s pravili STO, so bili oblikovani sporazumi o gospodarskem partnerstvu. Njihov cilj je bil državam AKP omogočiti vključitev v svetovno gospodarstvo.

4.2.2 Evropa je tako sporazume o gospodarskem partnerstvu sklenila s šestimi regijami, ki zajemajo 79 držav AKP, da bi oblikovali skupna partnerstva za trgovino in razvoj, ki bi bila podprta z razvojno pomočjo. Od leta 2000 do 2008 je

⁽²⁾ <https://www.usaid.gov/africa-civil-society>

dostop do evropskega trga potekal prek enostranskih nacionalnih ugodnosti, ki so vključevale sistem odstopanja od pravil STO. Po letu 2008 so bili prostotrgovinski sporazumi podpisani v okviru sporazumov o gospodarskem partnerstvu, vendar pa so se v zvezi z zahtevanimi podpisi in posledičnim izvajanjem nenehno pojavljale težave. Čeprav je bilo doslej vzpostavljenih šest sporazumov o gospodarskem partnerstvu, postopki ratifikacije večinoma niso potekali nemoteno. Evropa je leta 2007 podpisala prvega izmed teh sporazumov s 15 karibskimi državami, ki je začasno začel veljati decembra 2008. V Afriki so bili rezultati bolj različni. Leta 2014 se je 16 držav Zahodne Afrike, dve regionalni organizaciji – Gospodarska skupnost zahodnoafriških držav (ECOWAS) in Zahodnoafriška ekonomska in monetarna unija (WAEMU) – in Vzhodnoafriška skupnost dogovorilo o sporazumu, ki pa še vedno ni podpisan. Države Južnoafriške razvojne skupnosti so sporazum o gospodarskem partnerstvu podpisale leta 2016. Papua Nova Gvineja in Fidži pa sta začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu med EU in pacifiškimi državami podpisali leta 2009, saj ti dve državi predstavljata večji del trgovine med Evropo in Pacifikom.

4.2.3 Sporazum o partnerstvu iz Cotonouja tako vsebuje pomembno trgovinsko razsežnost. EU je bila leta 2012 druga največja trgovinska partnerica držav AKP za ZDA, in sicer pred Venezuelo, Kitajsko, Brazilijo, Kanado in Indijo. Predstavlja 12,1 % trgovine držav AKP, kar je manj kot ZDA (35,7 %) vendar več kot Kitajska (6,9 %) ⁽³⁾.

4.2.4 Po podatkih Mednarodnega trgovinskega centra se je med letoma 2003 in 2012 tržni delež držav AKP v svetovnem gospodarstvu povzpел z 1,4 % na 1,7 %, medtem ko je v istem obdobju tržni delež EU-28 na trgu AKP narasel z 10,9 % na 11,5 %. Vendar pa se države AKP od leta 2010 soočajo s posledicami gospodarske krize iz leta 2008, pri čemer se skupna vrednost njihove blagovne trgovine zmanjšuje. Izvoz je leta 2015 predstavljal 320,7 milijarde USD (v primerjavi s 495,1 milijarde leta 2011), uvoz pa je znašal 439,6 milijarde USD (v primerjavi s 500,2 milijarde USD leta 2014).

4.2.5 EESO priporoča, naj bo cilj pregleda Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja razširitev trgovine držav AKP, saj je med njimi še vedno 80 % najmanj razvitih držav. Odbor tudi ugotavlja, da 90 % izvoza AKP predstavlja kmetijstvo, ki zaposluje večino aktivnega prebivalstva. Prihodki iz kmetijstva v povprečju ustvarjajo 20 % nacionalnega bogastva, pri čemer so med državami AKP izredne razlike. Čad na primer s kmetijsko proizvodnjo ustvari polovico bruto domačega proizvoda, medtem ko znaša ta delež v karibskih državah povprečno 1 % ⁽⁴⁾.

4.2.6 **Trgovina in regionalno povezovanje:** Sporazumi o gospodarskem partnerstvu so usmerjeni v spodbujanje regionalnega povezovanja in izhajajo iz logike, da večja regionalna povezanost spodbuja zmogljivosti trgovine in s tem rast, zaposlovanje in gospodarski razvoj. Za olajšanje trgovine med državami AKP so potrebne naložbe v infrastrukturo, vključno s čisto energijo, s čimer bi državam AKP pomagali, da se usmerijo v proizvodnjo in izvoz polizdelkov in končnih izdelkov ter se tako povzpnejo po globalni vrednostni verigi. Za to je potreben tudi učinkovit sektor ladijskih prevozov. EESO zato priporoča, da se ladijski promet vključi v agendo za trgovinsko in razvojno politiko EU.

4.2.7 **Trgovina in trajnostni razvoj:** Prihodnje partnerstvo bi moralo trgovino in sporazume o gospodarskem partnerstvu umestiti v okvir agende 2030 in Pariškega sporazuma. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali vsebovati izvršljivo poglavje o trajnostnem razvoju ter formalni in strukturiran okvir za vključitev organizacij civilne družbe. Prihodnja pogajanja AKP-EU bi morala potekati pregledno, organizacije civilne družbe pa bi morale biti vključene v njihovo spremljanje ter v izvajanje in spremljanje sporazuma.

4.3 Razvojno sodelovanje

4.3.1 Z orodji in metodami za sodelovanje naj bi uresničevali načela iz Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja s poudarkom na rezultatih, partnerstvu in odgovornosti. Načrtovanje in izvajanje ERS sta zato zasnovana kot skupna odgovornost.

4.3.2 **ERS** se neposredno financira s prostovoljnimi prispevki držav članic EU izven proračuna EU, vendar zaradi doslednosti pogajanja o njem potekajo vzporedno s pogajanja o drugih instrumentih za zunanje financiranje EU. Upravljata ga Evropska komisija in Evropska investicijska banka (EIB). EIB upravlja sklad za spodbujanje naložb in zagotavlja posojila, jamstva in sredstva iz ERS in lastnih virov za zasebna podjetja v državah AKP za kratko- in dolgoročne projekte zasebnega in javnega sektorja.

⁽³⁾ <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/0440-post-cotonou-the-modernisation-of-the-acp-partnership>

⁽⁴⁾ Tiskovno sporočilo sekretariata AKP: Nova politika AKP izpostavlja preoblikovanje proizvodov iz kmetijskega sektorja, 15. junij 2017.

4.3.3 **Skupna sredstva sklada so se povečala, vendar se bodo verjetno znižala po izstopu Združenega kraljestva iz EU**, hkrati pa je sklad ohranil medvladno naravo in strukturo upravljanja, zaradi česar je postal največji element v razvojnem sodelovanju EU poleg večletnega finančnega okvira. Zaradi njegove posebne zgodovine in pravnega statusa, pa tudi medvladne osnove, Evropski parlament v zvezi z njim nima pristojnosti soodločanja. Vendar pa odbor EP za razvoj sodeluje pri splošnih razpravah o politiki in je pomemben deležnik Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja. Tudi skupna parlamentarna skupščina ima pristojnosti za izvajanje parlamentarnega nadzora nad dodeljenimi sredstvi ERS v okviru nacionalnih in regionalnih okvirnih programov.

4.3.4 **ERS in vključitev v proračun:** Evropski parlament s posebnim postopkom podeli razrešnico Evropski komisiji v zvezi z upravljanjem in izvajanjem ERS. Vključevanje v proračun – vključitev ERS v proračun EU – še vedno povzroča trenja med Evropskim parlamentom in Svetom, čeprav je Komisija že večkrat predlagala, da bi ERS vključili v proračun EU.

4.3.5 EESO meni, da bi morale vse oblike podpore, ki jo EU namenja tretjim državam, soditi v isti pravni okvir in biti podvržene istemu demokratičnemu nadzoru Evropskega parlamenta. Zato poziva k vključitvi ERS v proračun EU, pri čemer je treba ohraniti pozitivne vidike ERS (npr. vzajemnost in vzajemno odgovornost). To bo pripomoglo k skladnejši razvojni politiki.

V Bruslju, 7. decembra 2017

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS
